1968 Asya Doları Piyasası

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Ekim 1968'de Bank of America'nın Singapur şubesi, mukim olmayanlardan ABD doları cinsinden mevduat kabul etmeye ve bu fonları Singapur dışındaki borçlulara kredi olarak vermeye başladı. İşlemler ayrı bir hesap grubunda kaydedildi. İlk Asya Döviz Birimi (Asian Currency Unit) olan bu birim, Singapur'un normalde mukim olmayanlara ödenen faiz üzerinden aldığı stopajdan muaftı. Tutarlar mütevazıydı. İlk yılın sonunda birimin toplam aktifleri yalnızca 30,5 milyon ABD doları idi. Ancak on üç yıl içinde bu başlangıçtan büyüyen piyasa 85 milyar doları aşan bir büyüklüğe ulaştı. Singapur, Asya'nın başlıca offshore bankacılık merkezi hâline gelmişti.[1]

Bu bölüm, genç cumhuriyeti Asya saat dilimi için bir finans merkezine dönüştüren yabancı para birimleri offshore piyasasını, yani Asya Doları Piyasası'nı (Asian Dollar Market) inceler. Bölüm, Asya piyasasının bir uzantısı olduğu Londra'daki Avrodolar piyasasıyla ve Singapur'u akla yatkın bir lokasyon kılan saat dilimi argümanıyla başlar. Ardından Asya Döviz Birimi adlı hukuki aracı ve ona eşlik eden vergi teşviklerini anlatır, 1970'ler boyunca offshore bankacılığın büyümesini izler ve bu dönemin Singapur'un o zamandan beri finans sektörünü kurmakta kullandığı yöntem hakkında ne öğrettiğini sorar. Piyasanın denetimini 1971'den itibaren devralan Singapur Para Otoritesi'nin (MAS) kuruluşu C.V. Bölüm'ün konusudur.[2] Finans merkezinin içine yerleştiği sanayileşme stratejisi ise C.III. Bölüm'de incelenir.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Cenevre ile karşılaştırma en baştan öğreticidir. Cenevre cildi, İsviçre bankalarının 1945'ten sonra istikrarlı bir para birimi, siyasi tarafsızlık ve gizlilik arayan müşterilerin özel servetini çekerek nasıl zenginleştiğini anlatır. 1968'de Singapur bu avantajların hiçbirini karşılaştırılabilir ölçüde sunamıyordu. Üç yıldır bağımsızdı, bir merkez bankası yoktu ve ekonomisinin büyük bir kısmını destekleyen İngiliz askerî üslerini kaybetmek üzereydi. Sunabildiği şey zaman içindeki bir konum, hızla yasa çıkarma isteği ve finans merkezini ulusal bir strateji meselesi olarak gören bir hükümetti. Asya Doları Piyasası, küçük bir devletin yalnızca bu varlıklarla ne kadar ileri gidebileceğini gösterir.

Temel noktalar

Asya Doları Piyasası, Bank of America'nın Singapur şubesinde ilk Asya Döviz Birimi'ni (ACU) açtığı Ekim 1968'de başlayan, Singapur merkezli ABD doları ve diğer yabancı para birimleri offshore piyasasıdır. ACU, bir bankanın Singapur doları dışındaki para birimlerinde mukim olmayanlardan mevduat almaya ve onlara kredi vermeye yetkili ayrı bir muhasebe birimiydi. Singapur 1968'de mukim olmayan mevduat sahiplerine ödenen faizi yüzde 40'lık stopajdan muaf tuttu ve Ocak 1973'te ACU'ların offshore kârları üzerindeki vergiyi yüzde 40'tan yüzde 10'a indirdi. Piyasa 1968 sonunda 30,5 milyon ABD doları ve tek bir ACU'dan 1981'de 85,9 milyar dolara büyüdü. Mart 1980'de 108 ACU vardı. Offshore ve yurt içi işlerin ayrılması, 2020 tarihli Bankacılık (Değişiklik) Kanunu (Banking (Amendment) Act 2020) Yurt İçi Bankacılık Birimleri (Domestic Banking Units) ile ACU'lar arasındaki ayrımı 1 Temmuz 2021'den itibaren kaldırana kadar Singapur bankacılık düzenlemesinin düzenleyici ilkesi olarak kaldı.

Notlar

1. Kenneth Bernauer, "The Asian Dollar Market", Federal Reserve Bank of San Francisco, *Economic Review*, Winter 1983, sayı 1, s. 47–63, s. 47: "From a small base of $30.5 million, the market's size in its major center – Singapore – reached $85 billion at the end of 1981." ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

2. Barbara Quek, "The Making of the Monetary Authority of Singapore: How the MAS Became Singapore's Central Bank", *BiblioAsia*, cilt 18, sayı 3, Ekim–Aralık 2022: Monetary Authority of Singapore Bill Eylül 1970'te kabul edildi ve MAS "set up in 1971". Wikipedia, "Hon Sui Sen" (erişim tarihi: Kasım 2026), Hon'u Ocak 1971'den itibaren MAS'ın ilk Başkanı olarak gösterir. ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com